

Systembolaget är ett statligt ägt bolag som sedan 1955 har detaljhandelsmonopol på försäljning av sprit, vin och starköl i Sverige. Verksamheten, som omfattar cirka 4 000 anställda, bedrivs via 412 butiker och 508 ombud.



Bokslutskommuniké

januari – december 2009

Sammanfattning av verksamheten 2009

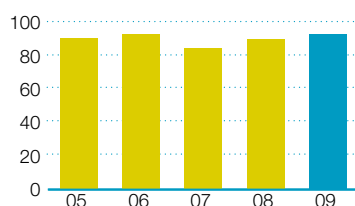
- Ålderskontrollen uppgick till 93 (90)¹ procent.
- Opinionsmätningar visade att 66 (64) procent av medborgarna vill behålla Systembolagets monopol.
- Systembolagets försäljningsvolym uppgick till 448,9 (417,3) miljoner liter, en ökning med 7,6 procent. Omräknat till ren alkohol var ökningen 7,8 procent.
- Intäkterna för koncernen ökade till 23 360 (21 296) MSEK, en ökning med 9,7 procent.
- Rörelseresultatet för koncernen uppgick till 394 (135) MSEK.
- Koncernens totalresultat för perioden uppgick till 345 (774) MSEK. I jämförelsesiffran ingår reavinsten från försäljningen av Systembolaget Fastigheter AB med 573 MSEK.
- Koncernens resultat per aktie uppgick till 958 (2 151) kronor.
- Avkastning på eget kapital i koncernen uppgick under den senaste tolv månaders perioden till 16,1 procent, vilket överstiger kravet i ägardirektivet på 7,2 procent.

Fjärde kvartalet oktober – december 2009

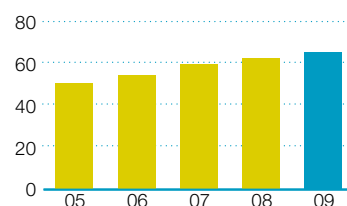
- Ålderskontrollen uppgick till 92 (90) procent.
- Opinionsmätningar visade att 66 (67) procent av medborgarna vill behålla Systembolagets monopol.
- Systembolagets försäljningsvolym uppgick till 114,0 (106,6) miljoner liter, en ökning med 7,0 procent. Omräknat till ren alkohol var ökningen 7,2 procent.
- Koncernens intäkter ökade till 6 492 (5 925) MSEK, en ökning med 9,6 procent.
- Rörelseresultatet i koncernen uppgick till 145 (-10) MSEK.
- Koncernens totalresultat för perioden uppgick till 110 (64) MSEK.
- Koncernens resultat per aktie uppgick till 306 (178) kronor.

¹ Siffror inom parentes avser motsvarande period föregående år om inget annat framgår

Ålderskontroll januari – december, (%)



Opinionsindex januari – december, (%)



VD har ordet

Svenskarna är mer positiva till Systembolaget än någonsin. De SIFO-opinionsmätningar (OPI) som varje månad genomförs på ett representativt urval av landets befolkning ger tydliga besked. Jag tolkar det som ett tydligt tecken på att svenska folket uppskattar vårt sätt att kombinera ansvarsfull försäljning med god service.



Vi står oss bra i jämförelse med andra branscher. Kunderna är mer nöjda med sin Systembolagsbutik än med sin livsmedelsbutik. Nöjd-Kund-Index (NKI) ökade för femte året i rad, och vi vet sedan tidigare att våra kunder särskilt uppskattar våra medarbetares kunnighet och positiva attityd. Vårt fortsatta arbete med att tydligare anpassa sortimentet efter kundefterfrågan och att ställa om till självbetjäningsbutiker bidrar också.

Även våra medarbetares uppfattning om Systembolaget som arbetsplats är god och blir bättre. Nöjd-Medarbetare-Index (NMI) ökade förra året för tredje året i rad och är högre än i många andra företag och andra delar av svensk handel och service.

Mot bakgrund av såväl kunders som medarbetares positiva omdömen är det inte förvånande att vi under 2009 ökade försäljningen. Det är en glädjande utveckling eftersom det sker utan att den totala alkoholkonsumtionen i Sverige ökar. Fler väljer att göra sina inköp på Systembolaget istället för via andra inköpskanaler som till exempel resandeförsel. Det ger Systembolaget ökad legitimitet som regeringens alkoholpolitiska instrument, eftersom det bland annat är ålderskontrollen för att förhindra minderåriga att handla i våra butiker, som är bättre än någonsin.

Hårt arbete och resultat sporrar till fortsatt strävan, också i de nya utmaningar som ständigt möter oss. En fråga som kommer att bli ännu viktigare under 2010 är miljö och klimat. Under 2009 har vi arbetat för att lång-

siktigt integrera CSR i Systembolagets strategiska arbete. Vi har uppdaterat våra etiska riktlinjer under året och påbörjat ett nordiskt CSR-samarbete med bland annat Alko i Finland och Vinmonopolet i Norge. Målsättningen är att skapa en dryckesleverantörskedja som ligger i framkant när det gäller hållbarhet. Vårt nära samarbete över nationsgränserna ger oss också möjlighet att vara en katalysator för att utveckla den globala dryckesindustrins hållbarhetsarbete.

När vi nu ser tillbaka på 2009 är det glädjande att utvecklingen är positiv på så många områden. Det är viktigt att komma ihåg att bakom dessa framgångar döljer sig enskilda människor och medarbetare och att grunden är det goda och ansvarsfulla kundmötet.

Vår vilja är att fortsätta arbetet att ansvarsfullt utveckla hela vårt erbjudande och det goda kundmötet med ett tydligare kvalitetsfokus som förenar ansvar, service och ekonomi. Ett framgångsrikt Systembolag behöver också bli mer transparent, närvarande och lyhört, från det enskilda kundmötet i butiken till de internationella sammanhangen, där perspektiven alltmer förflyttas i riktning mot socialt ansvar.

Under 2010 kommer vi att lansera ytterligare alkoholfria alternativ samtidigt som vi arbetar aktivt för ett hållbart sortiment. Vi kommer också att lansera e-service, en ny webbplats med en integrerad e-beställningstjänst. Vi har som målsättning att stärka vår förmåga att effektivt utföra vårt alkoholpolitiska folkhälsouppdrag. Ett uppdrag som kommer ställa oss inför fortsatta utmaningar och spännande möjligheter. Systembolaget står väl rustat att möta dem.



Magdalena Gerger
Verkställande direktör

Verksamhet

Systembolaget AB är ett statligt ägt aktiebolag som bedriver detaljhandelsförsäljning av spritdrycker, vin och starköl till allmänheten i Sverige. Systembolagets uppdrag är att bidra till att begränsa medicinska och sociala alkoholskador och därigenom förbättra folkhälsan. Detaljhandelsmonopolets viktigaste roll är att hålla nere den totala alkoholkonsumtionen genom att begränsa tillgängligheten till alkohol via kontroll av butiksnät och öppettider. En annan viktig funktion är att undvika att försäljningen drivs upp av vinstintressen. Verksamheten bedrivs via 412 butiker i 288 av Sveriges 290 kommuner. Under året har en butik nyetablerats och ytterligare 42 butiker har ställts om till självbetjäning. Nu har totalt 357 av butikerna denna försäljningsform. Utöver butikerna finns 508 ombud runt om i Sverige, där kunderna kan beställa varor för avhämtning.

Mål och måluppfyllelse

Enligt ägardirektivet ska avkastningen på eget kapital uppgå till 4 procentenheter över den tioåriga obligationsräntan. Per sista december 2009 innebar det att kravet på avkastning uppgick till 7,2 procent. Avkastningen på eget kapital under den senaste tolv månadersperioden uppgick till 16,1 (11,0) procent. Soliditeten ska enligt direktivet uppgå till cirka 35 procent. Soliditeten per den sista december uppgick till 37,5 (30,8) procent. Jämförelsesiffrorna är exklusive försäljningen av Systembolaget Fastigheter AB.

Ålderskontroll

Ålderskontrollen mäter andelen tillfällen då legitimation har begärts vid kontrollköp i procent av totalt antal kontrollköp genomförda av personer i åldersgruppen 20–24 år. Ålderskontrollindex ökade med tre procentenheter under 2009 jämfört med 2008. Legitimation begärdes vid 93 procent av kontrollköpen, vilket är högre än målsättningen. Resultatet är följden av ett långsiktigt och fram-

gångsrikt arbete för att säkerställa att personer under 20 år inte ska handla alkohol.

Opinionsindex

Opinionen för Systembolaget och detaljhandelsmonopolet är fortsatt stark. Opinionsindex mäter hur stor andel av Sveriges befolkning som vill behålla Systembolaget och monopolet för försäljning av starköl, vin och sprit. Systembolagets sociala uppdrag är det viktigaste skälet till att medborgarna önskar behålla Systembolaget. Under året låg index på 66, en uppgång med två procentenheter jämfört med föregående år.

NKI

Kunderna är nöjdare än någonsin och NKI för Systembolaget totalt ökar med en enhet från 77 till 78. Kundnöjdheten i självbetjäningsbutiker är högre än 2008 och oförändrad i diskbutikerna. Stödet för detaljhandelsmonopolet ökar kraftigt och betyget för samhällsansvar stärks med flera enheter. Vårt NKI är högt och står sig väl gentemot annan handel.

NMI

NMI ökar med en enhet från 74 till 75. Resultatet är det högsta som uppnåtts på Systembolaget, vilket visar att medarbetarna är mer nöjda än tidigare. Systembolaget har ett bra NMI-resultat som väl ligger i linje med övrig detaljhandel.

Handelsmarginal exklusive alkoholskatt

Systembolaget tillämpar en prissättningsmodell som bygger på

- en uppdelning av dryckerna i fyra kategorier
- ett gemensamt procentuellt påslag på inköpspriset exklusive alkoholskatt
- ett grundläggande fast påslag i kronor per enhet för tre av dryckeskategorierna (alkoholfritt undantaget)
- en förpackningsrelaterad korrigeringsfaktor per enhet

Operativa nyckeltal

	okt-dec 2009	okt-dec 2008	helår 2009	helår 2008	målnivå 2009	målnivå 2010
Ålderskontroll %	92	90	93	90	91	93
Opinionsindex %	66	67	66	64	64	60
Nöjd kund-index (NKI)	78	77	78	77	77	75
Nöjd medarbetar-index (NMI)	75	74	75	74	74	73
Handelsmarginal exkl. alkoholskatt %	21,8	22,2	22,2	22,6	22,3	23,0

Modellens utformning innebär att en prisjustering från leverantör endast påverkar den del av priset som det procentuella påslaget genererar. De genomsnittliga inköpspriserna per liter (exkl. alkoholskatt) har ökat med 4,6 procent under 2009 jämfört med föregående år, medan den genomsnittliga bruttovinsten per liter har ökat 2,0 procent. Detta resulterade i en lägre handelsmarginal under 2009 jämfört med 2008.

Marknad och försäljning

Systembolagets försäljningsvolym ökade under året med 31,7 miljoner liter till totalt 448,9 miljoner liter, vilket är en ökning med 7,6 procent jämfört med 2008. Försäljningsvolymen av vin ökade med 9,0 procent medan starköl och sprit ökade med 6,9 respektive 5,4 procent. Omräknat till ren alkohol uppgick den totala försäljningsökningen till 7,8 procent.

Försvagningen av den svenska kronan har ökat Systembolagets försäljning. Svenskar åker i mindre utsträckning utomlands för att handla alkohol samtidigt som gränshandeln från våra nordiska grannländer ökar. Trots att Systembolagets försäljning har ökat är den

samlade bedömningen av SoRAD² att alkoholkonsumtionen i Sverige ligger på en oförändrad nivå.

Utvecklingen med gradvis fallande konsumtion drivet av påtagligt minskande införsel är positiv ur ett folkhälsoperspektiv. Den andel av alkoholen som konsumeras i Sverige och som är inköpt på Systembolaget är nu den högsta sedan SoRAD inledde sina mätningar i mitten av 90-talet.

Antalet kunder hos Systembolaget ökade under 2009 med 5,4 procent till 114 miljoner.

Säsongeffekter

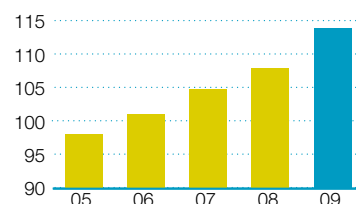
Försäljningen är högre mot veckosluten samt under slutet av varje månad. De största försäljningstopparna uppstår inför större helger såsom påsk, midsommar, jul och nyår. Därutöver är försäljningen som högst under sommarmånaderna juni till och med augusti.

2 SoRAD, Centrum för socialvetenskaplig alkohol- och drogforskning vid Stockholms Universitet

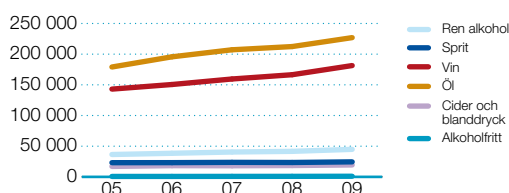
Försäljning drycker

1 000-tals liter	okt-dec 2009	okt-dec 2008	helår 2009	helår 2008
Sprit	5 729	5 397	20 141	19 101
Vin	48 766	45 363	181 410	166 471
Starköl	54 852	51 356	226 935	212 368
Cider och blanddrycker	4 389	4 182	19 433	18 467
Alkoholfritt	310	260	1 022	860
Summa försäljning drycker	114 046	106 558	448 941	417 267

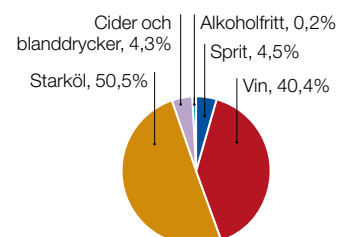
Kundbesök januari – december, (miljoner kunder)



Försäljningsvolym januari – december, (1 000-tals liter)



Försäljning i liter uppdelat på varugrupper januari – december, (%)



Lagena

Totalt 26 medarbetare har sagts upp hos Systembolagets dotterbolag Lagena. Det innebär att företaget drar ner från 175 till 149 medarbetare. Uppsägningarna utgör en del av ett omfattande besparingsprogram, där omförhandlingar av avtal för bland annat fastighet, truckar och emballage samt omfattande omförhandlingar med kundavtal ingår. Flera förbättringsprojekt har genomförts som på sikt ska medföra att Lagena blir mer effektivt och på så sätt långsiktigt konkurrenskraftigt. Under fjärde kvartalet har Lagena arbetat vidare i sina effektiviseringar genom att bland annat upphandla nya leverantörer för transporter i Stockholmsområdet.

Väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer

I årsredovisningen för 2008 på sidan 68 finns en redovisning av styrelsens riskbedömning för moderbolaget och koncernen. Denna redovisning är i allt väsentligt överensstämmande med den bedömning som görs per 2009-12-31.

De största riskerna har nu liksom då identifierats

inom personal och pensioner, förvaltning och placering samt anläggningstillgångar. Även komplexiteten till följd av hög grad av systemberoende och stora transaktionsvolymerna har identifierats som en kritisk risk. Styrelsen följer löpande upp effektiviteten i kontrollstrukturerna samt efterlevnaden av styrande dokument, process- och internkontrollbeskrivningar samt policys.

Ekonomisk utveckling januari – december 2009

Intäkter

Intäkterna ökade med 2 064 MSEK till 23 360 (21 296) MSEK. Omsättningsökningen är en följd av ökad försäljningsvolym och högre inköpspriser.

Rörelseresultat

Rörelseresultatet uppgick under året till 394 (135) MSEK vilket är en ökning med 259 MSEK. Rörelsemarginalen var 1,7 (0,6) procent.

Försäljningskostnaderna ökade med 109 MSEK till 2 255 (2 146) MSEK. Ökningen utgörs främst av ökade pensionskostnader och ökade avskrivningar. De ökade

Nyckeltal koncernöversikt

MSEK	okt-dec 2009	okt-dec 2008	helår 2009	helår 2008
Intäkter	6 492	5 925	23 360	21 296
Rörelseresultat	145	-10	394	135
Rörelsemarginal, %	2,2	-0,2	1,7	0,6
Resultat före skatt	159	59	467	833
Totalresultat för perioden	110	64	345	774
Avkastning på eget kapital, %	16,1	11,0 ²	16,1	11,0 ²
Soliditet, %	37,5	30,8 ²	37,5	30,8 ²
Investeringar	-65	258	-18	545
varav investeringar i finansiella tillgångar ¹	-138	14	-309	40
Utdelning i % av periodens resultat	–	–	100 ³	100
Medelantal anställda	3 426	3 422	3 219	3 232

1 Med investeringar i finansiella tillgångar avses ett netto av förvärv och försäljning. Principen för beräkning av investerat i finansiella tillgångar har ändrats per 200909. Jämförelsesiffrorna har uppdaterats.

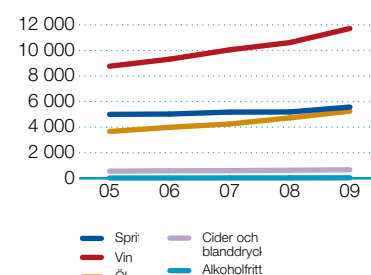
2 Jämförelsesiffrorna är exklusive fastighetsförsäljningen.

3 Föreslagen utdelning.

Intäkter

MSEK	okt-dec 2009	okt-dec 2008	helår 2009	helår 2008
Sprit	1 634	1 502	5 573	5 187
Vin	3 349	3 052	11 716	10 617
Starköl	1 310	1 183	5 251	4 725
Cider och blanddrycker	154	145	664	629
Alkoholfritt	11	8	37	29
Summa försäljning drycker	6 458	5 890	23 241	21 187
Övriga varor och tjänster	34	35	119	109
Summa intäkter	6 492	5 925	23 360	21 296

Försäljning januari – december, (MSEK)



avskrivningarna är främst hänförliga till den nya kas-salösningen, som togs i drift under 2008, samt ombygg-nad av överdiskbutiker till självbetjäningsbutiker.

Administrationskostnaderna minskade med 49 MSEK till 372 (421) MSEK. Minskningen förklaras huvudsakli-gen av att det i förra årets siffror ligger en kostnad för den numera upphävda skiljedomen gentemot V&S Vin & Sprit AB.

Rörelseresultatet har även påverkats av att Systembola-get Fastigheter AB avyttrades per 2008-03-31 och därmed inte genererat rörelseresultat till koncernen därefter.

Finansnetto

Finansnettot uppgick under året till 73 (698) MSEK. I jämförelsesiffran för föregående år ingår försäljningen av Systembolaget Fastigheter AB som avyttrades per 2008-03-31 och vilket i koncernen utgjorde 573 MSEK.

Finansnettot från ränteportföljen samt likvida medel uppgick under året till 66 (104) MSEK. Ränteläget har un-der året varit stabilt lågt utan markanta värdeföränd-ringar i portföljen. I slutet av förra året föll marknads-räntorna kraftigt vilket innebar en stor ökning av det orealiserade marknadsvärdet på portföljen. Finansnetto avseende pensionsförvaltningen uppgick till 7 (21) MSEK.

Totalresultat för året

Totalresultatet för året uppgick till 345 (774) MSEK vil-ket är en minskning med 429 MSEK. Årets skattekost-nad uppgick till 122 (59) MSEK.

Finansiell ställning

Koncernens balansomslutning uppgick till 5 894 MSEK, jämfört med 5 437 MSEK per den sista december 2008, det vill säga en ökning med 457 MSEK. Ökningen beror

främst på den ökade försäljningen som har genererat mer likvida medel.

Kassaflöde

Kassaflödet från den löpande verksamheten

Kassaflödet från den löpande verksamheten uppgick till 778 (576) MSEK.

Kassaflödet från investeringsverksamheten

Kassaflödet från investeringsverksamheten uppgick till 18 (54) MSEK. Av dessa avser 309 (-40) MSEK nettoinves-teringar i finansiella tillgångar, medan nettoinves-te-ringar i materiella och immateriella anläggningstill-gångar ingår med -291 (94) MSEK. I siffran för 2008 in-går även försäljningen av Systembolaget Fastigheter AB med 598 MSEK.

Kassaflödet från finansieringsverksamheten

Kassaflödet från finansieringsverksamheten uppgick till -201 (-868) MSEK.

Årets kassaflöde

Kassaflödet under året uppgick till 595 (-238) MSEK.

Ekonomisk utveckling oktober – december 2009

Intäkter

Intäkterna ökade med 567 MSEK till 6 492 (5 925) MSEK. Omsättningsökningen är en följd av ökad försäljnings-volym och högre inköpspriser.

Rörelseresultat

Rörelseresultatet uppgick under perioden till 145 (-10) MSEK vilket är en ökning med 155 MSEK. Ökningen be-

Kvartalsöversikt koncernen

MSEK	jan-mar 2009	jan-mar 2008	apr-jun 2009	apr-jun 2008	jul-sep 2009	jul-sep 2008	okt-dec 2009	okt-dec 2008
Intäkter	4 697	4 537	6 093	5 419	6 078	5 415	6 492	5 925
Kostnad för sålda varor	4 114	3 963	5 307	4 725	5 313	4 735	5 665	5 174
Rörelseresultat	-34	-30	121	61	162	114	145	-10
Rörelsemarginal, %	-0,7	-0,7	2,0	1,1	2,7	2,1	2,2	-0,2
Resultat före skatt	-16	554	142	71	182	149	159	59
Totalresultat för perioden	-7	547	106	53	136	110	110	64
Investeringar ¹	-386	34	69	279	364	-26	-65	258
Medelantal anställda	3 003	3 039	3 253	3 307	3 224	3 223	3 426	3 422

¹ Med investeringar i finansiella tillgångar avses ett netto av förvärv och försäljning.

ror till största delen på omsättningsökningen men även på intäkten som är hänförlig till den nu upphävda skiljedomens gentemot V&S Vin & Sprit AB.

Rörelsemarginalen var 2,2 (-0,2) procent.

Försäljningskostnaderna ökade med 7 MSEK till 630 (623) MSEK.

Administrationskostnaderna minskade med 11 MSEK till 95 (106) MSEK.

Totalresultat för perioden

Totalresultatet för perioden uppgick till 110 (64) MSEK vilket är en ökning med 46 MSEK. Periodens skattekostnad uppgick till 49 (-5) MSEK.

Medarbetare

Under året uppgick medelantalet årsanställda i koncernen till 3 219 (3 232) och i moderbolaget till 3 043 (3 013).

Sjukfrånvaron fortsätter att sjunka. Företaget har under året prioriterat att framför allt sänka långtids-sjukfrånvaron.

Hållbarhetsfrågor

Systembolaget har valt FN-initiativet Global Compacts tio principer för mänskliga rättigheter, arbetsvillkor, miljö och korruption som ramverk för CSR-arbetet. Under 2009 har vårt främsta fokus varit att fortsätta vårt långsiktiga arbete med att säkerställa att de alkoholhaltiga drycker som säljs i Systembolagets butiker är producerade under ansvarsfulla förhållanden som tar väl hand om människor och miljö. Arbetet följer den gemensamma strategi och handlingsplan som Systembolaget utarbetade och antog tillsammans med de nordiska alkoholmonopolen i Norge, Finland, Island och Färöarna i september 2008. Under 2009 har vi inom ramen för det

nordiska samarbetet vidareutvecklat innehållet i uppförandekoden. En dialog har påbörjats med dryckesleverantörerna om CSR generellt liksom om monopolens femårsplan för en hållbar dryckesleverantörskedja som bland annat innebär att vi från och med den 1 januari 2012 bilägger uppförandekoden i inköpsavtalen. Vidare har vi utbildat inköpare och leverantörer i CSR och en riskanalys för den nordiska dryckesleverantörskedjan, inklusive en fältresa till Sydafrika har genomförts. Inom miljöområdet har vi haft fortsatt fokus på ekologiska produkter, byggmaterial, energiförbrukning, transporter och restprodukthantering. Internt har vi fortsatt vårt arbete med att säkerställa och utveckla goda arbetsvillkor samt arbeta förebyggande mot korruption.

CSR

Fjärde kvartalets försäljning av ekologiska produkter uppgick till 2,4 (1,9) miljoner liter vilket betyder en försäljningsandel av den totala försäljningen på 2,08 (1,80) procent. Summerat för hela året såldes 8,6 (5,9) miljoner liter ekologiska produkter och försäljningsandelen uppgick till 1,91 (1,41) procent. 2009 års mål för antal ekologiska artiklar i Systembolagets fasta sortiment var 60 artiklar. Det passerades med råge då det fasta sortimentet den 1 januari 2010 bestod av 84 artiklar.

De stora CSR-händelserna under 2009 kan sammanfattas med att det nordiska samarbetet för en hållbar dryckesleverantörskedja har intensifierats. Fokus i arbetet har varit dialoger med och utbildning av leverantörer samt vidareutvecklingen av de nordiska monopolens uppförandekod och en fördjupad omvärldsbevakning inom CSR. Även arbetet med CSR-kravställning vid upphandling av andra varor och tjänster än drycker har kommit igång. Systembolagets Jämställdhets- och

Sjukfrånvaro moderbolaget

MSEK	2009	2008
Total sjukfrånvaro	5,1	5,8
Långtidsjukfrånvaro, över 60 dagar	1,9	2,7
Sjukfrånvaro för respektive kön		
Män	3,6	3,8
Kvinnor	5,9	6,9
Sjukfrånvaro för respektive ålderskategori		
Anställda 29 år eller yngre	3,4	3,3
Anställda 30–49 år	4,6	4,9
Anställda 50 år eller äldre	7,9	9,1

mångfaldspolicy samt mångfaldsplan har uppdaterats utifrån den nya diskrimineringslagstiftningen. Systembolagets dotterbolag Lagen drabbades av övertalighet och totalt 26 medarbetare blev uppsagda.

Under fjärde kvartalet har vi genomfört intressentdialoger (och enkäter) om CSR med medarbetare, leverantörer och ägare. I Stockholm och Göteborg har landets dryckesleverantörer gått Systembolagets grundutbildning i mänskliga rättigheter, arbetsvillkor, miljö, anti-korruption och Systembolagets CSR arbete. Systembolagets kursgård har Svanenmärkts.

Väsentliga händelser efter balansdagen

Inget väsentligt finns att rapportera.

Förslag till vinstutdelning

Beslut om förslag till vinstutdelning har ännu inte fattats.

Framtidsutsikter

Konjunktur nedgången har inte påvisats påverka alkoholkonsumtionen men är fortsatt en stor osäkerhetsfaktor. Samtidigt gynnas den inhemska försäljningen av att svenskarna gör färre utlandsresor samt att gränshandeln ökat från våra nordiska grannländer till följd

av den svaga kronkursen. Fortsatt osäkerhet kring den privata konsumtionen samt växelkursernas inverkan på resandet gör det svårt att prognostisera försäljningsvolym och intäkter.

Stora investeringar kommer fortsatt att genomföras under de kommande åren, bland annat kommer Systembolagets webb-tjänster att utvecklas.

Sammantaget bedöms att företaget kommer att klara ägarens krav på avkastning kommande verksamhetsår.

Moderbolaget

Moderbolagets rörelseresultat för året uppgick till 424 (9) MSEK. Det högre resultatet beror främst på den ökade försäljningsvolymen jämfört med föregående år, men även på minskade kostnader. Trots den ökade försäljningen har personalkostnaden i butikerna legat kvar på ungefär samma nivå vilket är ett resultat av effektivisering av butiksarbetet samt att fler butiker byggts om till självbetjäning. Effektiviteten i butiksarbetet mäts genom nyckeltalet arbetsproduktivitet. Mätningar visar att effektiviteten har ökat med 5,0 procent under året jämfört med 2008.

Moderbolagets investeringar uppgick under hela 2009 till -27 (431) MSEK. Förändringen beror främst på försäljning av finansiella tillgångar.

Nyckeltal moderbolaget

MSEK	okt-dec 2009	okt-dec 2008	helår 2009	helår 2008
Nettoomsättning	6 492	5 925	23 360	21 296
Rörelseresultat	171	-91	424	9
Rörelsemarginal, %	2,6	-1,5	1,8	0,0
Resultat efter finansiella poster	224	-24	533	723
Periodens resultat	172	-8	406	687
Balansomslutning	5 119	4 611	5 119	4 611
Avkastning på eget kapital, %	27,3	46,3	27,3	46,3
Soliditet, %	31,1	30,1	31,1	30,1
Investeringar ¹	-68	159	-27	431
Medelantal anställda	3 268	3 193	3 043	3 013

¹ Med investeringar i finansiella tillgångar avses ett netto av förvärv och försäljning.

Rapport över totalresultat i sammandrag

Koncernen, MSEK		okt-dec 2009	okt-dec 2008	helår 2009	helår 2008
Intäkter		6 492	5 925	23 360	21 296
Kostnad för sålda varor		-5 665	-5 174	-20 399	-18 597
Bruttoresultat		827	751	2 961	2 699
Övriga intäkter		142	85	401	345
Försäljningskostnader	2, 3	-630	-623	-2 255	-2 146
Administrationskostnader	2, 3	-95	-106	-372	-421
Övriga kostnader		-99	-117	-341	-342
Rörelseresultat		145	-10	394	135
Finansnetto	4	14	69	73	698
Resultat före skatt		159	59	467	833
Skatt		-49	5	-122	-59
Periodens resultat		110	64	345	774
Totalresultat för perioden		110	64	345	774
Resultat per aktie före och efter utspädning, SEK*		306	178	958	2 151
Antal aktier vid periodens slut		360 000	360 000	360 000	360 000
Genomsnittligt antal aktier under perioden		360 000	360 000	360 000	360 000

* Systembolaget har inte några konvertibla instrument, optioner eller teckningsoptioner, vilket medför att ingen utspädningseffekt uppstår.

Rapport över finansiell ställning i sammandrag

Koncernen, MSEK	09-12-31	08-12-31
Anläggningstillgångar		
Immateriella tillgångar	128	108
Materiella tillgångar	1 141	1 114
Finansiella tillgångar	1 794	1 776
Summa anläggningstillgångar	3 063	2 998
Omsättningstillgångar		
Varulager	881	787
Fordringar	146	151
Kortfristiga placeringar	42	334
Likvida medel	1 762	1 167
Summa omsättningstillgångar	2 831	2 439
Summa tillgångar	5 894	5 437
Eget kapital	2 213	2 069
Avsättningar		
Kortfristiga avsättningar	9	9
Summa avsättningar	9	9
Skulder		
Långfristiga skulder	195	198
Kortfristiga skulder	3 477	3 161
Summa skulder	3 672	3 359
Summa eget kapital och skulder	5 894	5 437
Ställda säkerheter och eventalförpliktelser		
Ställda panter	–	–
Eventalförpliktelser	3	3

Rapport över förändring i eget kapital i sammandrag

Koncernen, MSEK	helår 2009	helår 2008
Ingående balans	2 069	2 163
Totalresultat för året	345	774
Utdelning	-201	-868
Utgående balans	2 213	2 069

Rapport över kassaflöden i sammandrag

Koncernen, MSEK	okt-dec 2009	okt-dec 2008	helår 2009	helår 2008
Den löpande verksamheten				
Resultat före skatt	159	59	467	833
Justering för poster som inte ingår i kassaflödet	64	-1	212	-476
Kassaflöde från förändringar i rörelsekapital				
Förändring av varulager	0	10	-94	-4
Förändring av fordringar	2	32	-22	17
Förändring av skulder	1 257	1 159	268	276
Kassaflöde från den löpande verksamheten efter förändring av rörelsekapitalet	1 482	1 259	831	646
Betald skatt	21	2	-53	-70
Kassaflöde från den löpande verksamheten	1 503	1 261	778	576
Investeringsverksamheten				
Försäljning av dotterbolag	-	1	-	598
Förvärv av materiella anläggningstillgångar	-48	-141	-237	-363
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	0	0	0	1
Förvärv av immateriella tillgångar	-25	-3	-54	-42
Förvärv/försäljning av finansiella tillgångar	138	-14	309	-40
Förvärv av pensionstillgång	-	-100	-	-100
Kassaflöde från investeringsverksamheten	65	-257	18	54
Finansieringsverksamheten				
Utdelning	-	-573	-201	-868
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	-	-573	-201	-868
Periodens kassaflöde	1 568	431	595	-238
Likvida medel vid periodens början	194	736	1 167	1 405
Likvida medel vid periodens slut	1 762	1 167	1 762	1 167

Resultaträkning i sammandrag

Moderbolaget, MSEK	Not	okt-dec 2009	okt-dec 2008	helår 2009	helår 2008
Nettoomsättning		6 492	5 925	23 360	21 296
Kostnad för sålda varor		-5 665	-5 174	-20 399	-18 597
Bruttoresultat		827	751	2 961	2 699
Försäljningskostnader	2, 3	-612	-710	-2 220	-2 244
Administrationskostnader	2, 3	-93	-123	-366	-439
Övriga rörelseintäkter		52	0	53	2
Övriga rörelsekostnader		-3	-9	-4	-9
Rörelseresultat		171	-91	424	9
Finansnetto	4	53	67	109	714
Resultat efter finansiella poster		224	-24	533	723
Skatt		-52	16	-127	-36
Periodens resultat		172	-8	406	687

Balansräkning i sammandrag

Moderbolaget, MSEK	09-12-31	08-12-31
Anläggningstillgångar		
Immateriella tillgångar	121	101
Materiella tillgångar	979	940
Finansiella tillgångar	1 196	1 172
Summa anläggningstillgångar	2 296	2 213
Omsättningstillgångar		
Varulager	880	786
Fordringar	139	111
Kortfristiga placeringar	42	334
Kassa och bank	1 762	1 167
Summa omsättningstillgångar	2 823	2 398
Summa tillgångar	5 119	4 611
Eget kapital	1 591	1 386
Avsättningar		
Långfristiga avsättningar	74	72
Kortfristiga avsättningar	9	9
Summa avsättningar	83	81
Skulder		
Långfristiga skulder	23	18
Kortfristiga skulder	3 422	3 126
Summa skulder	3 445	3 144
Summa skulder och eget kapital	5 119	4 611
Ställda säkerheter och eventalförpliktelser		
Ställda panter	6	6
Ansvarsförbindelser	9	11

Förändring i eget kapital i sammandrag

Moderbolaget, MSEK	helår 2009	helår 2008
Ingående balans	1 386	1 581
Årets resultat	406	687
Utdelning	-201	-868
Koncernbidrag	–	-20
Skatteeffekt koncernbidrag	–	6
Utgående balans	1 591	1 386

Noter

Not 1 Redovisningsprinciper

Koncernen

Koncernredovisningen för 2009 har, i likhet med årsbokslutet för 2008, upprättats i enlighet med International Financial Reporting Standards (IFRS) såsom de antagits av EU och den svenska årsredovisningslagen. Moderbolagets redovisning har upprättats enligt årsredovisningslagen och Rådet för finansiell rapporterings RFR 2.2, Redovisning för juridiska personer.

Denna bokslutskommuniké är upprättad i enlighet med IAS 34, Delårsrapportering och Bokföringsnämndens Allmänna Råd om frivillig delårsrapportering (BFNAR 2007:1).

Koncernen använder sig av samma redovisningsprinciper såsom de har beskrivits i årsredovisningen för 2008, sidorna 86–91, med följande undantag på grund av nya eller omarbetade standarder, tolkningar och förbättringar som antagits av EU och som ska tillämpas från och

med 1 januari 2009. Endast de förändringar som har haft en effekt på koncernen omfattas av redogörelsen.

Omarbetad IAS 1 Utformning av finansiella rapporter

Standarden delar upp förändringar i eget kapital till följd av transaktioner med ägare och andra förändringar. Uppställningen över förändringar i eget kapital kommer endast att innehålla detaljer avseende ägartransaktioner. Därutöver introducerar standarden begreppet ”Rapport över totalresultat” (statement of comprehensive income) som visar alla poster avseende intäkter och kostnader som tidigare redovisats i eget kapitalräkningen, antingen i en enskild uppställning, eller i två sammanhängande uppställningar. Koncernen har valt att presentera rapport över totalresultat i en enskild uppställning.

Not 2 Personalkostnader

Årets totala personalkostnader uppgick till 1 440 (1 418) MSEK i koncernen.

Not 3 Avskrivningar

Koncernen, MSEK	okt–dec 2009	okt–dec 2008	helår 2009	helår 2008
Byggnader och mark	2	2	10	9
Övriga materiella anläggningstillgångar	53	56	195	181
Immateriella tillgångar	7	14	34	36
Summa avskrivningar	62	72	239	226
Moderbolaget, MSEK				
Byggnader och mark	1	1	2	2
Övriga materiella anläggningstillgångar	50	43	187	162
Immateriella anläggningstillgångar	5	13	30	33
Summa avskrivningar	56	57	219	197

Not 4 Finansnetto

Finansnettot uppgick under året till 73 (698) MSEK. I finansnettot ingår i förra årets siffror realisationsresultatet från försäljningen av Systembolaget Fastigheter AB med 573 MSEK.

Styrelsen och verkställande direktören försäkrar härmed att bokslutskommunikén ger en rättvisande översikt av koncernens och moderbolagets verksamhet, ställning och resultat samt att den beskriver de väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer som koncernen respektive moderbolaget står inför.

Stockholm den 12 februari 2010

Cecilia Schelin Seidegård
Ordförande

Gert Karnberger
Vice ordförande

Sven Andréasson
Ordinarie ledamot

Lena Furmark Löfgren
Ordinarie ledamot

Johan Gernandt
Ordinarie ledamot

Carl B Hamilton
Ordinarie ledamot

Annika Nilsson
Ordinarie ledamot

Kerstin Wigzell
Ordinarie ledamot

Maj-Britt Eriksson
Unionen-representant

Patrik Ström
Unionen-representant

Magdalena Gerger
Verkställande direktör

Bokslutskommunikén har inte varit föremål för revision.

Uppdrag

Statens ägardirektiv anger att Systembolagets ensamrätt på detaljhandeln med alkoholhaltiga drycker har ett socialpolitiskt syfte och att ensamrätten begränsar alkoholen tillgänglighet genom kontroll av butiksetableringar och öppettider, samt genom försäljningsregler.

Direktivet innebär bland annat att vinstmaximering inte ska eftersträvas. Verksamheten skall bedrivas ekonomiskt effektivt. När handelsmarginalen fastställs skall bolaget beakta att kostnaderna täcks och att staten får avkastning i enlighet med ägarens avkastningskrav. Avkastningen på det egna kapitalet ska på lång sikt motsvara den tioåriga obligationsräntan med ett tillägg av fyra procentenheter.

Om avkastningen varaktigt överstiger avkastningsmålet ska detta på sikt komma kunderna till godo genom att handelsmarginalen justeras nedåt.

Definitioner

Arbetsproduktivitet

Antal hanterade arbetsenheter (förpackningar efter viktning per varugrupp) per dagsverke (8 mantimmar). Mäts och redovisas varje försäljningsdag.

Avkastning på eget kapital

Periodens resultat (rullande tolv månader) i procent av genomsnittligt eget kapital de senaste tolv månaderna.

Genomsnittligt antal aktier

Genomsnittet av antal aktier i början och i slutet av perioden.

Handelsmarginal exklusive alkoholskatt

Bruttoresultat i procent av intäkterna exklusive alkoholskatt. Mäts och redovisas varje månad.

Handelsmarginal inklusive alkoholskatt

Bruttoresultat i procent av intäkterna. Mäts och redovisas varje månad.

Intäkter

Intäkter omfattar intäkter från sålda varor och utförda tjänster som ingår i Systembolagets huvudverksamhet.

Medelantal anställda

Antalet arbetade timmar dividerat med normal årsarbetstid.

Nöjd-kund-index (NKI)

NKI mäter hur nöjd kunden är med Systembolaget. Totalindex är ett medelvärde av de tre frågorna:

- Hur nöjd eller missnöjd är du med Systembolagsbutiken totalt sätt
- Hur väl motsvarar Systembolagsbutiken dina förväntningar
- Hur pass nära eller långt ifrån ett ideal tycker du att systembolagsbutiken ligger

Kundernas svar, som anges på en skala från 1 till 10, omräknas till ett tal mellan 10 och 100. Systembolaget anlitar ett externt undersökningsföretag för genomförande av undersökningen. Totalt tillfrågas cirka 60 000 slumpmässigt utvalda kunder, fördelade över samtliga butiker. NKI mäts och redovisas en gång per år.

Nöjd-medarbetar-index (NMI)

NMI mäter hur nöjda medarbetarna är med Systembolaget som arbetsgivare. Totalindex är ett medelvärde av de fyra frågorna:

- Generellt sett, hur nöjd är du som medarbetare på din arbetsplats
- Hur nära eller långt ifrån idealet ligger din arbetsplats
- Jag känner mig motiverad i mitt arbete
- Jag ser alltid fram emot att gå till jobbet

Medarbetarnas svar, som anges på en skala från 1 till 10, omräknas till ett tal mellan 10 och 100. Systembolaget anlitar ett externt undersökningsföretag för genomförande av undersökningen. Samtliga medarbetare i Systembolaget tillfrågas. NMI mäts och redovisas en gång per år.

Opinionsindex

Opinionsindex mäter hur stor andel av Sveriges befolkning som vill behålla Systembolaget och monopolet för försäljning av starköl, vin och sprit. Intervjupersonerna får ta ställning till frågan:

Tycker du att man ska behålla Systembolaget och monopolet på försäljningen av starköl, vin och sprit eller vill du att starköl, vin och sprit ska säljas i andra butiker?

Systembolaget anlitar ett externt undersökningsföretag för genomförande av undersökningen. Totalt intervjuas 1 500 slumpmässigt utvalda personer i åldern 15–74 år varje månad. Opinionsindex mäts och redovisas varje månad.

Resultat per aktie

Årets resultat dividerat med genomsnittligt antal aktier.

Rörelsemarginal

Rörelseresultat i procent av intäkterna.

Soliditet

Eget kapital i procent av balansomslutningen.

Utdelning i procent av periodens resultat

Utdelning i procent av koncernresultat efter skatt.

Ålderskontroll

Ålderskontrollen mäter andelen tillfällen då legitimation har begärts i procent av antal kontrollköp. Kontrollköpen genomförs av personer i åldersgruppen 20–24 år. Systembolaget anlitar ett externt undersökningsföretag för genomförande av köpen. Totalt genomförs cirka 6 000 kontrollköp under ett år. Ålderskontrollen mäts och redovisas varje månad.

Kontaktinformation



Lennart Agén
Press- och informationschef
Telefon 08-503 327 00



Anders Söderlund
Ekonomidirektör
Telefon 08-503 329 22

Kommande rapporttillfällen

30 april 2010
Delårsrapport januari – mars 2010

13 augusti 2010
Delårsrapport januari – juni 2010

29 oktober 2010
Delårsrapport januari – september 2010

15 februari 2011
Bokslutskommuniké 2010

Systembolaget AB, Organisationsnummer: 556059-9473 **Postadress:** 103 84 Stockholm **Besöksadress:** Kungsträdgårdsgatan 14
Telefon: 08-503 300 00 **Fax:** 08-503 310 00 **www.systembolaget.se**